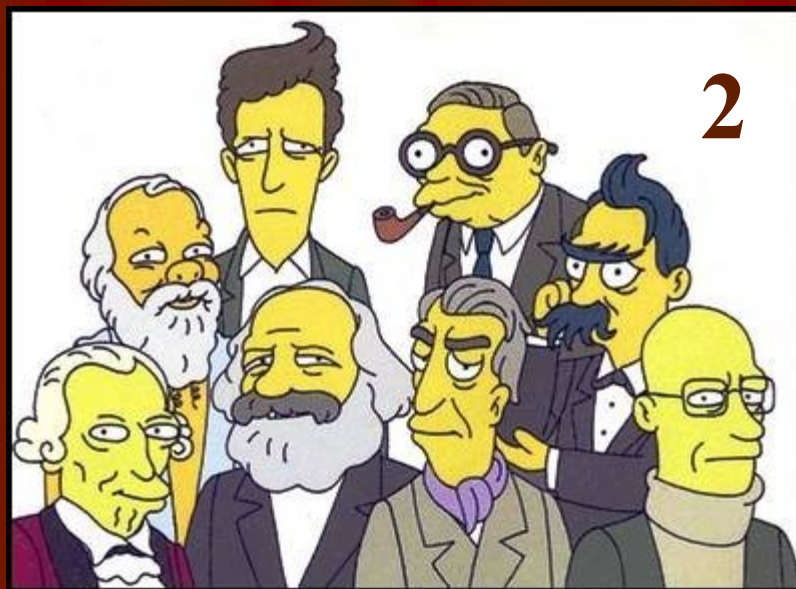

Úvod do filozofie 1/Filozofie 1

Milétská škola a Pýthagorás

Mudrcové vs. filosofové

7 mudrců: Kleobúlos, Solón, Chilón, Pittakos, Biás, Periandros, Thalés (ale také možná i Anacharsis, Mysón, Ferekýdés a Epimenidés).

Základní etická pravidla:

„Ničeho příliš!“, „Měj v úctě přátele!“, „Ovládej hněv!“, „Zachovávej míru!“, „Poznej vhodný čas!“, „Pečuj o celek!“, „Většina lidí je špatná.“

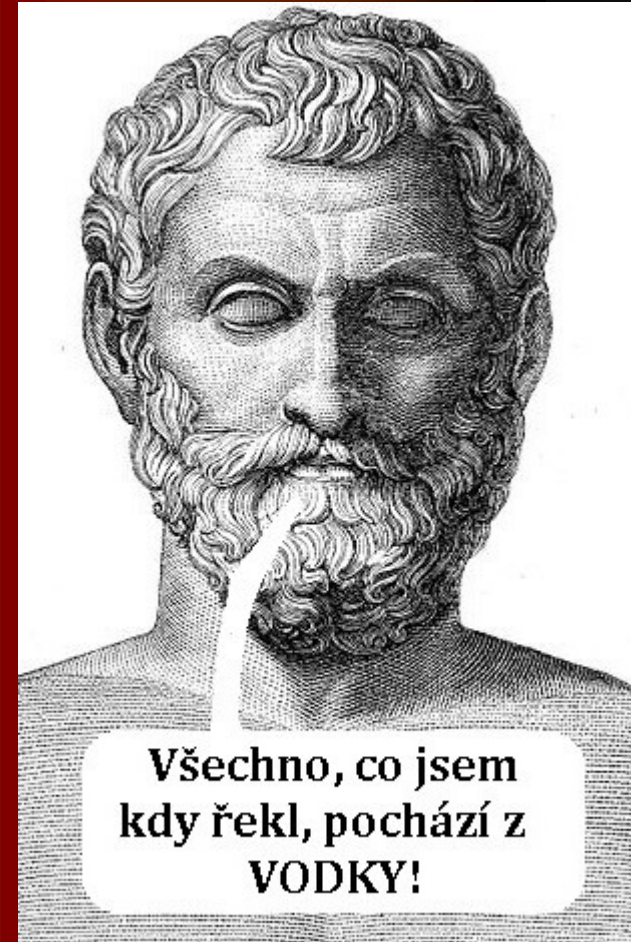
„Poznej sám sebe!“ (*Gnóthi seauton*)

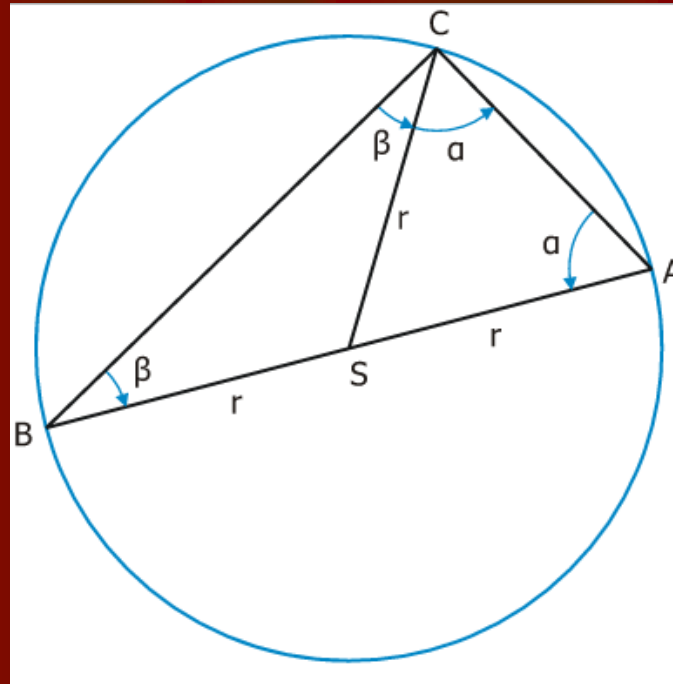
Milét

Thalés z Milétu (cca 624 – cca 548 př. n. l.)

- první „filosof“; hledání *arché*?
- zkoumání přírody (*fýsis*);
- všechno je plné bohů (*daimonů*),
panpsychismus a hylozoismus;
- základem změny (pohyblivosti);
je voda (dává všemu život) – arché
nebo „pralátka“?
- spojení mýtického vnímání
s empirickým zkoumáním

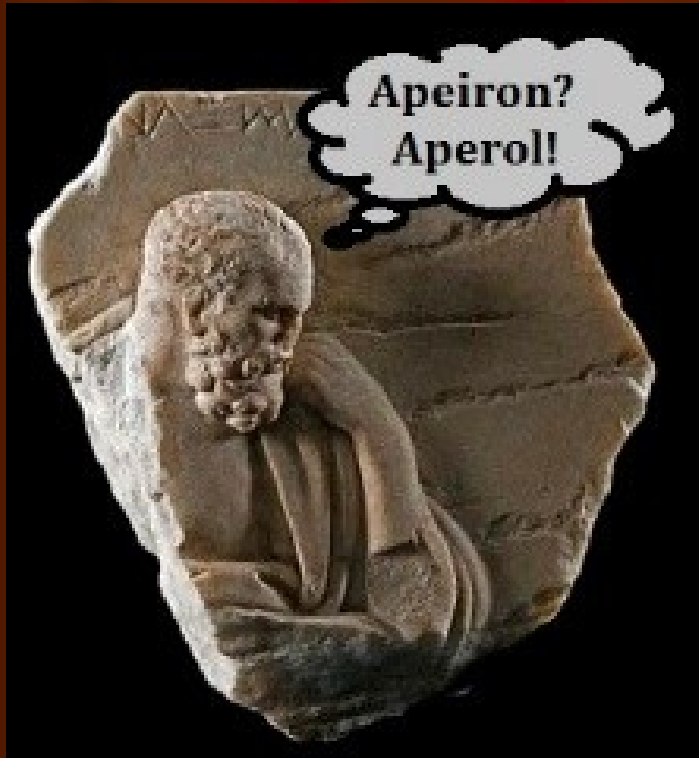
Tháletova věta

„Všechny obvodové úhly sestrojené nad průměrem kružnice jsou pravé.“

(Sestrojme libovolnou kružnici s průměrem. Koncové body jejího průměr označíme A a B a zvolíme libovolný bod C na kružnici. Pak platí, že trojúhelník ABC je pravoúhlý a má pravý úhel u vrcholu C.)

Anaximandros z Milétu (cca 610 – cca 546 př. n. l.)

- *Peri fýseós* (O přírodě);
- nejstarší filosofický text;
- první mapa i sluneční hodiny;
- Země leží uprostřed světa (podobá se kamennému sloupu, resp. válci), Slunce je shluk ohně;
- principem změny je „neohraničené“, „neomezené“, „bezmezné“ – *apeiron*! A protiklady!!
- člověk pochází z vody, z rodil se z „ryby“.

Pár „citátů“:

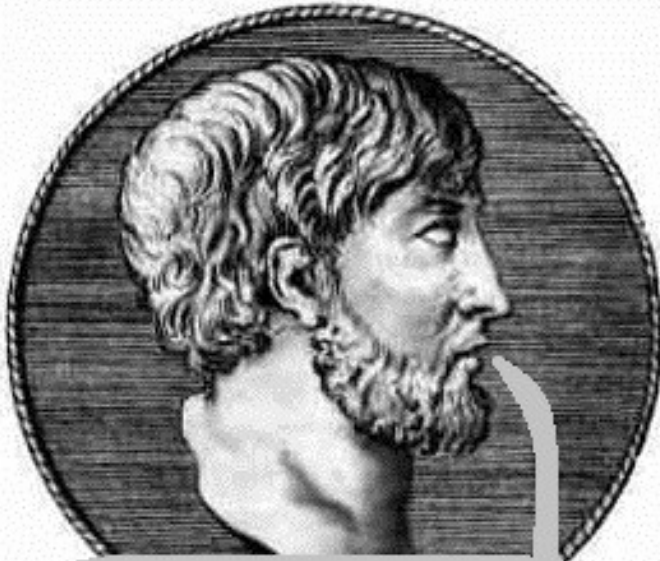
„Nekonečno nemá počátek je počátkem všech ostatních věcí. Je božské, nesmrtelné a nezničitelné.“

„Ze kterých jest jsoucím věcem vznik, do těchto nastává i zánik, podle nutnosti. Nebot' vše si navzájem platí pokutu a pokání za své bezprávi, podle pořadí času.“

„Lidé se nejprve zrodili a vyrostli uprostřed ryb tak jako žraloci, a když se stali schopnými, aby si pomáhali, tehdy vystoupili a zmocnili se země.“

Anaximenés z Milétu (cca 585 – cca 528 př. n. l.)

Všechno plyne*... jako
pára nad hrncem!

- astronom, meteorolog, filosof;
- ze vzduchu vznikají všechny živly (oheň, voda i země) – zhušťováním či zředováním!
- periodické střídání vzniku a zániku světů

(* to je z Hérakleita.) - *aér* (vzduch) = *pneuma* (vanutí, duše).

Pár „citátů“:

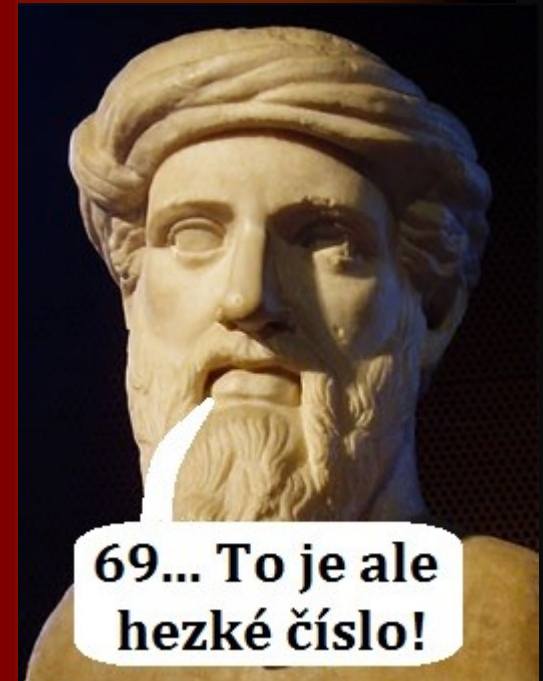
„Jako naše duše, jsouc vzduch (aér) nás drží pohromadě a vládne námi, tak také vanutí (pneuma) a vzduch objímá celý svět.“

„Z jakého rozumného důvodu bych se měl bavit tajemstvím hvězd, maje ustavičně před očima vyhlídku na smrt nebo otroctví?“

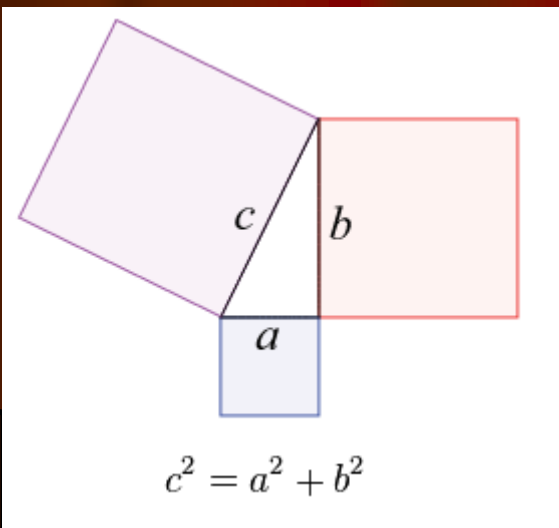
„Země má podobu stolu. Slunce je ploché jako list.“

Pýthagorás ze Samu (cca 570 – 510 př. n. l.)

- „filosofie“ a „kosmos“ jako pojem;
- „filosofická sekta“ (vliv Orientu);
- nauka o číslech (božská moc čísel);
- harmonie světa („hudba sfér“);
- svět a kvantitativní vztahy (hledání přírodního zákona!);

69... To je ale hezké číslo!

$$c^2 = a^2 + b^2$$

- metempsychóza a vegetariánství!

Tetrakys

- čísla mají magický význam:

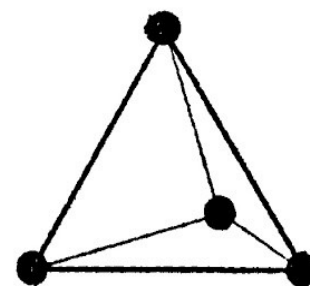
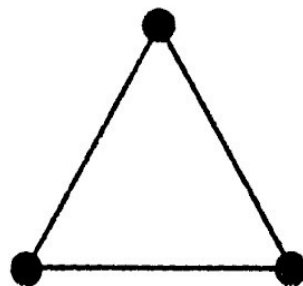
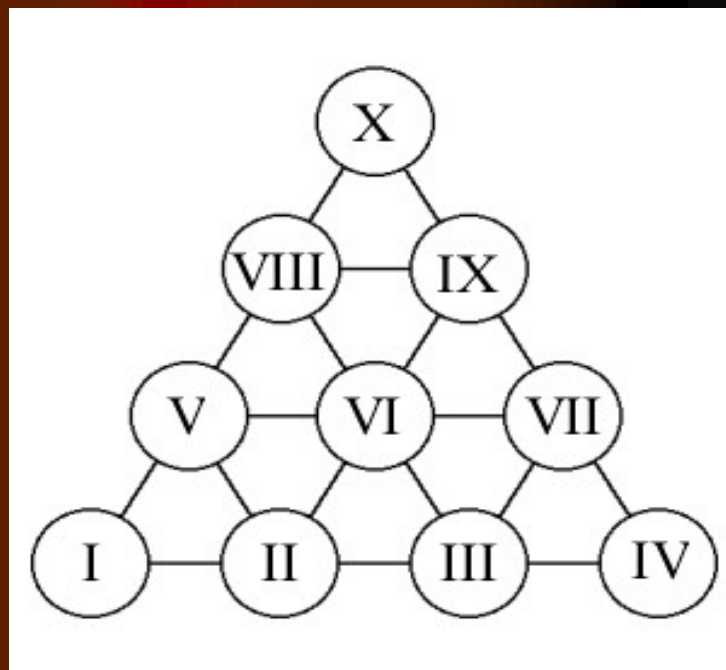
1 = bod,

2 = přímka,

3 = plocha,

4 = prostor...

10 = kosmos.

Pár „citátů“:

„Žij tak, aby se z tvých přátel nestali nepřátelé a z tvých nepřátel aby se stali přátelé.“

„Snažte se ovládat čtyři věci: žaludek, spánek, sex a prchlivost.“

„Lidé nedbají o vlastní potomky, nýbrž je náhodně a naprosto lehkomyšlně plodí a potom zcela ledabyly vychovávají. To je nejhlavnější příčinou špatnosti a ničemnosti většiny lidí.“